

Küştdepdiler

Zikir-halk döredijiliginiň bir görnüşidir. Alym A. Öwezowyň ýazyşy ýaly, Gurhany şerifiň “Bakara” süresiniň 152 -nji aýatynda “Fezkuruwni Ezkürküt” diýen aňlatma bar. Onuň terjimesi “Meni tagat bilen ýatlaň, men hem sizi sogap we razylyk bilen ýatlaryn” diýmekdir. Bu aýat sopuçylygyň ýaýran ýerlerinde zikiriň ýalkym saçmagy üçin hyzmat edipdir.

Küstdepdiniň hem (hüwdülerde, lälelerde bolşy ýaly) ýüze çykyşy belli bir derejede şu aýat bilen baglanyşyklydyr. Mälim bolşy ýaly , zikir anyk taryhy şertlerde ýüze çykypdyr. Wagtlaryny ybadat bilen geçirýän adamlar Muhammet pygamberiň: “Alla unudylanda jemgyýetde agzalalyk, dawa -jenjeller başlanar, hemişe Allany ýatlap duruň” diýen sargydy, wesýetini musulmanlara düşündiripdir, olary boş wagtlarynda Allany ýatlap durmaga, ybadat etmäge çagyrypdyr.

Şeýlelikde, sopuçylyk pelsepesinde orun eýelän zikiriň (zikir - “ýatlama, ýat etme”) düýbi tutulýar. Emma z iki riň ýaýran ýerlerinde, ol birmeňzeş ýerine ýetirilmändir, mazmunynda, görnüşinde tapawut bolupdyr.

Sopular hem derwüşler zikire senany (sen any saza goşup, aýdym edip aýtma) girizýärler. Soňra z ikerde raks (tans) hem peýda bolýar. Ruhanylaryň

garşylyk görkezmegine garamazdan, raks -senan-da, Gurhany labyzly okamak -da yslam dini döränden soň, giň ýaýrap başlaýar.

Zikir türkmenlerde- de irki wagtlardan bäri bellidir. Türkmen sopulary (Baezit Bistamy, Hoja Ahmet Ýasawy, Mäne baba-Abu Sahyt Abulhaýyr) zikiri goldapdyrlar. Zikir özüniň müň ýyldan hem gowrak taryhynda köp synaglara duçar bolýar. Ol soňky ýüzýyllykda öňki mazmunyny bütinleý özgertdi. Zikir täze at, ýagny “Küştdepdi” diýen at bilen ilatyň arasynda dabaralarda täze mazmunda-täze döp görnüşinde ýaýrap başlaýar. Zikiriň “Küştdepdi” diýen ady “h üş” we “dep” sözlerinden ybaratdyr.

Goşma adyň birinji bölegi haýwanlary, guşlary, şeýle hem kakyn -silkini kowmak, ürküzmek üçin ulanylýan “k üş” ümlük sözüdir. Bu sözüň ahyrynda “t ” çekimsiz sesiň artdyrylmagy bilen emele gelen “küşt” hem “bermek” kömekçi işligi bilen utgaşyp gelende (k üşt bermek ýa-da küşdüňi bermek) “birini kowmagy” aňladýar.

“Küştdepdi” diýen sözüň ikinji bölegi (dep) Hoja Ahmet Ýasawynyň “Hikmetlerinde” köp duş gel ýär. Has takygy, “depmek” işligi “kowmak” manysynda (nebsiňi depmek, nebis itini depmek we ş.m) ulanylýar. “Dep” sözüniň “küşt” bilen tirkeşip gelmegi umumy kanunalaýyk dyr. Sebäbi “küştdepdi” sözi “küş, dep diý” böleklerinden ybaratdyr.

Küştdepdi aýdylyşy we ýerine ýetirilişi boýunça musulmanlaryň şaýy böleginiň ymamlary, Muhammet pygamberiň doganoglany hem giýewsi Hezreti Alynyň ogullary Hasan bilen Hüseyiniň ölümi bilen bagly geçirilýän dini däp bolan şahseý – wahseýe meñzeşräk diýlen käbir çaklamalar hem bar . Emma küştdepdi şahseý – wahseý bilen dahylly däldir. Olar ýas bilen bagly däl -de, häzirki wagtda şagalaň bilen bagly aýdylýar, ýerine ýetirilýär.

Türkmen halk döredijiliginiň bu žanry häzirki wagtda toýuň bezegi.

Küştdepdiler ilkibaşda döwletimiziň gü nbatar topar etraplarynda döreýä r. Ol esasanam ýomut -göklen türkmenleriniň arasynda meşhurlyga eýe bolýar.

Küştdepdileriň bentleri mazmun taýýndan toý aýdymalaryndan (öleňlerden), monjugatdylardan, lälelerden känbir tapawutlanmaýar. Emma küştdepdiler gözelligi, çüňňür duýgyny döredýändigigi, has täsirliidigi, köpçülikleýin ýerine ýetirilýändigigi bilen halk döredijiliginiň şahyrana toparynyň beýleki žanrlaryndan parhlydyr. Läleleri, monjugatdylary diňe gelin -gyzlar aýtsalar, küştdepdileri dürli ýaşdaky aýal -gyzlar erkek adamlar bilen bilelikde ýerine ýetirýär.

Küştdepdi bentleri-de mydama durnuklylygyny saklamaýar. Toý dabarasynyň haýsy obada geçirilýändigine garap , bentleriň mazmunyna

üýtgetmeler girizilip durulýar.

Küştdepdiler tans hereketleri bilen utgaşdyrylyp aýdylýar. Küştdepdi başlanmanka, adamlar töwerek gurap durýarlar. İçinde biri küştdepdiniň bentlerini pessaý äheň bilen sanap başlaýar. Ýaş ýetginjeklerden iki sanysy orta çykýar-da, ilki haýal (üç depim), soňra gitdigiçe çaltlanýan (bir depim) hereketler bilen bentleriň owazyna aýak goşup, küştdepdiniň tans şekilli hereketini ýerine ýetirýär. Şowhun gyzyşdygyça, bentleri aýdyjynyň sany artýar, köpçülikleýin bolnup aýtmaga durulýar.

Tansa çykýanlar hem köpeliýär. Orta çykýanlar aýaklaryny sazlaşyga goşup, öňküleriň hereketine uýgunlaşyp küşt depýärler. Küştdepdide her kime başaran hereketini etmek bolmaýar. Umumy köpçüligiň düzgün-tertipli hereketine sazlaşykda küşt depilýär.

Küştdepdi başlananda, köplenç “haý, küşt, küşt” diýlen sözler belli bir äheňde birnäçe gezek gaýtalanýar. Bu sözl er bentleriň arasynda -da ulanylýar.

Küştdepdide aýak bilen ýer depilýär, ol belli bir ädimlerden soň gaýtalanyp, sazlaşykly owaz döredýär. Küştdepdiler aýdylanda, adatça saz gurallaryndan peýdalanylmaýar. Olar äheňleri boýunça şol bir meňzeş hereketde ýerine ýetirilýär.

Küştdepdä aýratyn ökde adamlar bolýar. Olar kän pikirlenmän, şahyrana setirleri ýüzugra täze mazmun bilen doldurmaga ýa -da täze bentleri aýtmaga ukyply adamlardyr.

Küştdepdileriň temasy giň. Bentlerde esasan Watan, dostluk, söýgi, ýaşlaryň bagtly geljegi, beýleki meseleler beýan edilýär:

Haýrany haýran etjek,

Jahany seýran etjek,

Gerek bolsa Watanma,

Janymy gurban etjek.

Küştdepdiniň şu bendinde Watana çüňňur söýgi bildirilýän bolsa,

Gözeliň görki gerek,

Özüne erki gerek,

Öz dostumyň toýunda,

Şadyýan gülki gerek. --diýen bentde dostluga sarpa goýulýar.

Halk döredijiliginiň şahyrana toparynyň beýleki žanrlarynda bolşy ýaly, küştdepdilerde-de söýgi meselesi giň orun alý ar:

Bir şahada iki alma,

Men almasam, sen alma,

Eger söýýäniň çyn bolsa,

Men gaýdamda sen galma.

Küştdepdiler, ýokarda belläp geçişimiz ýaly, köplenç şadyýan mazmunly bentlerdir. Olarda g aýgy-gussaly bentler aýdylmaýar diýen ýalydyr. Onuň hem sebäbi küşt depdileriň toý -dabara, şagalaň üçin döredilenligidir, olara şowhun bermek üçin ýerine ýetirilýänligidir.

Küştdepdiler dört setirli bentler bolup, köplenç ru bagy (aaba) görnüşinde kapyýalaşýar. Olarda esasy mazmun üçünji we dördünji setirlerde jemlenýär.

Başky iki setir mazmunyň düşündirişi ýa -da ony aýtmaga taýynlyk bolup hyzmat edýär.

Küştdepdileriň dili ýeňil, akgyňly, ýatda galyjy. Lälelerdäki ýaly, olarda -da dürli çeperçilik serişdeleri, dürli aňlatmalar köp gabat gelýär. Şeýlelikde, türkmen toýlaryna millilik ruhuny berýär.

Küştdepdiler Garaşsyzlyk ýyllarynda kämilleşdi we tema taýýndan baýlaşdy. Olaryň ýerine ýetirilýän ýerleriniň çägi giňedi. Ozallar döwletimiziň diňe günbatar etraplarynda ýerine ýetirilen bolsa, häzirki wagtda küştdepdiler ýurdumyzyň ähli etraplaryna-da ýaýrady. Olar baýramçylyk günlerinde, toý -tomaşalarda, hasyl toýlarynda ýerine ýetirilýär.

Garaşsyzlyk döwründe küştdepdi bentlerini toplap neşir etmäge -de üns berilýär. 1998-nji ýylda küştdepdileriň 1971 -nji ýyldaky neşiriniň üsti doldyrylyp täzedan çap edildi.

Küştdepdiler

Garaşsyzlyk döwrüniň küştdepdileri

Aýym dik, başym aman,
Töwerek-daşym aman,
Gülüň-oýnaň dostlarym,
Geldi bagtyýar zaman.

***

Watanyň-a, Watanyň,
Türkmenistan Watanyň,
Aýlanyp daş ölkäni,
Ýene saňa ýetenim.

***

Äpet-äpet tolkunlar,
Howuň basyp sürünýär.
Watan gaýry ýerlerde,
Hasam eziz görünýär.

***

Aý-aýdyňdyr, ýagtydyr,

Küştdepmäniň wagtydyr.
Bu döwranlar Watanyň –
Bize beren bagtydyr.

***

Joşduranyň-joşgunyň,
Gazal aýdyp joşdugym.
Öz ilimiň şanyňa,
Gazal baryň goşdugym.

***

Özbaşdaklyk – örkümüz
Berkararlyk – berkimiz.
Indi ýurdy gülletmek –
Borjy boldy her kimiň.

***

Garaşsyzlyk halkymy,
Dünýä saldy ýalkymy.
Begendirdi, beýgeltdi,
Meniň eziz halkymy.

***

Depeliň-ä, depeliň,
Küşti şeýle depeliň.

Her dänäň müň bolsun diýp,
Ýere tohum sepeliň.

***

Gumdag ili gumdadyr,
Gumda däldir humdadyr.
Baýlyklaryň seresi –
Nebitdir gaz mundadyr.

***

Yzlary-ýa, yzlary,
Goýýas ýerde yzlary.
Küşť depip, gazal aýdýar –
Türkmen oglan-gyzlary.

***

Agzybirlik seresi,
Arkadagyň şygary.
Hak sylamyş ilimi,
Gelýä hemmäň göresi.

***

Balkan dagyň ak gary,
Suw degse bolar sary.
Ak göwünli halkymyň,

Dostluk-doganlyk ýary.

***

Ala dagyň arçasy,

Mawut, begres parçasy.

Bu gün erkin ýaşaýar –

Türkmenleriň barçasy.

***

Bardym bu gün kenara,

Gözüm düşdi enara.

Bekäp, beýgelen türkmen –

Meňzär beýik çynara.

***

Has şat çalýas sazymyz,

Gyşlar gyş däl – ýazymyz.

Indi her bir ojakda,

Alawlaýar gazymyz.

***

Aýdymlarmyň her bendi,

Watan bilen zerlendi.

Söýgimiz kän diýara,

Biz Watanyň perzendì.

***

Küşdepmede aýlanýas,
Şaňňyrdaşyp şaýlanýas.
Gülledip gül mekany,
Barha öňe saýlanýas.

***

Garaşýar-a, garaşýar,
Bagtyýarlyk garaşýar.
Bagtly geljege barýan,
Ile şatlyk ýaraşýar.

***

Uly maksat tutduk biz,
Şol maksada ýetdik biz.
Bitaraplyk döwrüniň –
Güli bolup bitdik biz.

***

Namyslydyr, arlydyr,
Merterdir biziň aslymyz.
Atam – Gorkut, Görogly,
Oguz handyr neslimiz.

***

Gördüm Gämi oýuny,
Düzde otlar goýuny.
Dabara bilen gutlaýas,
Garaşsyzlyk toýuny.

***

Amantäç diýrler bizlere,
Gazal aýtdyk sizlere.
Garaşsyzlyk bagt berdi,
Ähli oglan-gyzlara.

***

Kükürt, azot, duz çykýar,
Nebit, kömür, gaz çykýar.
Nirä barsaň Galkynyş,
Işlerimiz saz çykýar.

***

Hazarymda balygym,
Balygymdyr baýlygym.
Gördüm Garaşsyz ýurduň,
Bu jennete taýlygyn.

***

Samawary gaýnadyň,

Ak şekerler ýaýradyň.
Garaşsyzlyk toýunda,
Talyplary oýnadyň.

***

Ilim demirýol salýar,
Otlular zogun çalýar.
Güýçlenýäris gün-günden,
Adymyz arşa galýar.

***

Ýaglyk ýuwdum açyldy.
Seçekleri seçildi.
Garaşsyzlyk toýunda –
Gamgyn göwnüm açyldy.

***

Küştdepjekler saýlanýar,
Üç depimden aýlanýar.
Türkmeniň öň görmedik,
Uly toýy toýlanýar.

***

Garaşsyzlyk gülümiz,
Gysga däldir dilimiz.

Gün-günden öňe barýas,
Şat ýaşayar ilimiz.

***

Kemçilik ýok özümde,
Şirin aýdym-sazymda.
Ülkäm boldy Garaşsyz,
Togsan biriň güýzünde.

***

Ýollarymyz ýagtydyr,
Döwran sürmek wagtydyr.
Garaşsyz, Bitaraplyk –
Bilseň türkmen bagtydyr.

***

Ak öýümde ak tärim,
Gök dirär tärim-ugum.
Ýer şarynyň üstünde,
Parlaýa ýaşyl tugum.

***

Açdyk bazar, dükany,
Ýurdumda baýlyk käni,
Garagumum çöl däl-de,

Hazynalar mekany.

***

Ylham atyna müner men,

On iki aýlaw çapar men.

Garaşsyzlyk toýunda,

Ýadaman küşt deper men.

***

Balkan dagyň gary bar,

Nebiti bar, gazy bar.

Permany berjaý edýän,

Oglany bar, gyzy bar.

***

Hindi, hytaý, pars, arap,

Hemmäň ýüzi biz tarap.

Bütün ýeriň ýüzünde –

Bolduk baky Bitarap.

***

Süýt gerek, gaýmak gerek,

Gaýmagy ýaýmak gerek.

Hökümetden ýer alyp,

Ýagşy baýamak gerek.

***

Parh edemzok ýaşyny,
Sallarlaýas işini.
Halal zähmet çekenň,
«Gaýrat» bezär döşüni.

***

Gül-gunçaly golumyz,
Asuda sag-solumyz.
«Döwlet adam üçindir!»
Ýörelgämiz, ýolumyz.

***

Ýaşyl tugum parlaýar,
Abatlygy sargaýar.
Bagtyýarlyk döwründe,
Jebisligi ündeýär.

***

Nusga bolup başlalyň,
Eli çermäp işläliň,
Yhlasymyz il-güne,

Dürli mazmunly küştdepdiler

Essalawmaleýkim, märeke!

Daýy-daýza, ýeňňeler.

Geliň ýaşlar, küşt depeliň,

Haýran galsyn hemmeler.

Küşt, küşt, küşt,

Haýt, haýt, haýt...

***

Ilki salamdan başlap,

Ak kagyzy nagyşlap.

Küşt depip, gazal çekiň,

Toý tutýana bagyşlap.

***

Başlalyň-a, başlalyň,

Küşt depmäge başlalyň.

Aýlar gyzyň toýunda,

Gam-gussany taşlalyň.

***

Asmandaky ýyldyzlar,

Näçe ýansa Aý bolmaz.

Şu obamyň içinde –

Gelnejeme taý bolmaz.

***

Aýagymda ak paşmak,
Kyn bolýar dagdan aşmak.
Biziň alan gelnimiz,
Uzyn boýly, uz ýaşmak.

***

Köýnegimiň etegi,
Etegi guş ýatagy.
Agam jan öýlenende,
Jennet bolar otagy.

***

Köýnek gowsy pombarhyt,
Ýyrtylsa ýamap bolmaz.
Gelnejemiň ýörüşin,
Gyzlara deňäp bolmaz.

***

Bökeje köwşüm, bökeje,
Meniň didäm ýekeje.
Öz balamyň toýunda,
Küş depjek ýedi gije.

***

Bir halym bar sekiz gyrly,

Her gyrasy bir zerli.

Gaýnataň Sarly bolsa,

Geýersiň segsen dürli.

***

Hakla gyza, hakla gyz,

Sary gawun kakla gyz.

Meniň didäm ýekeje,

Salkyn ýerde sakla gyz.

***

Düýe gelýär ýataga,

Boýny doly otaga.

Didäm bir gyz söýükdir,

Janym şoňa sadaga.

***

Ilerki dagyň ak gary,

Suw degse bolar sary.

Sallanyp öýden çykaňda,

Diýsinler: «Kimiň ýary?»

***

Boz atym bozalandy,
Ýykyldy tozan aldy.
Meniň dostum – Baýram jan,
Ajaýyp gözel aldy.

***

Boýlaryň munça uzyn,
Billeriň bir gylça ýok.
Ballym seni halapdyr.
Özge gyzlar sençe ýok.

***

Börük tikdim gowuja,
Salan nagşym güllüje.
Gel, boýdaşym Miwejan,
Küşt depeli bileje.

***

Bu baglar biziň bolsun,
Miwesi üzüm bolsun.
Agamyň, gelnejemiň,
Gül ömri uzyn bolsun.

***

Bu gün howa yssydyr,

Öýmüz ýoluň üstüdir.

Öýmüzdäki jahyllar,

Öz agamyň dostudyr.

***

Bäş-bäşiň bor ýigrim bäş,

Gara gözli, galam gaş.

Dostumyň alan gelni,

Özi bilen ýaşytdaş.

***

Wepasyzdan ýar bolmaz,

Binamysda ar bolmaz.

Daban derin siňdirip,

Zähmet çeken hor bolmaz.

***

Maşyn gelýär aýlanyp,

Gyzlar gelýär şaýlanyp.

Çyk-da gözle, jan dostum,

Ýaryň gelýär saýlanyp.

***

Gaýradan jan, gaýradan,

Ak çargadyn ýaýradan.

Toý-tomaşa bolanda,
Şirin dilin saýradan.

***

Gaýra-gaýrada galdy,
Peýkam ýarada galdy.
Ýarymdan aýra düşdüm,
Daglar arada galdy.

***

Garaja aty çaparlar,
Üstüne mahmal ýaparlar.
Gaýgy etme, jan dostum,
Saňa-da birin taparlar.

***

Gara saçyň desse-desse,
Her tary ýere ýetse.
Meň mähriban boýdaşym,
Maksat-myrada ýetse.

***

Gapymyzda kejebe,
«Un sep!» diýdim ejeme.
Baryp aýdyň agama,

Garaşsyn gelnejeme.

***

Gapymyzy kim kakar?

Şuwlap duran ýel kakar.

Gelmän geçen gybatkeş,

Gelnejeme at dakar.

***

Gitdim dagyň başyna,

Büdüredim daşyna.

Aýralygy bilmezdim,

O-da düşdi başyma.

***

Gögüň ýüzi gök çüýşe,

Dograp düzseler çişe.

Şonda-da dönmen senden,

Çekme ýarym endişe.

***

Gözüm seni gözleýir,

Dilim seni sözleýir,

Göwnüm seni isleýir,

Boldum sensiz diwana.

***

Çişlik etdim düşmedi,
Söndi odum, bişmedi.
Ýaşlykda bir gyz söýdüm,
Emma maňa duşmady.

***

Gulagymda aý halka,
Bilezikli bilegim.
Agam ogly öýlendi,
Ýerne düşdi ýüregim.

***

Gülgünedir köýnegim,
Gülden akdyr bilegim.
Ýar üstüme ýar söýse,
Şonda ýanar ýüregim.

***

Gyýma gara gaşyňa,
Mydam taýýar ýumşuňa.
Men saňa aşyk bolup,
Myhman geldim gaşyňa.

***

Gaýradan keýik gelýär,
Gül gowsun iýip gelýär.
Gelin bolýan boýdaşlar,
Aşygny söýüp gelýär.

***

Gaýramyz salma-salma,
Salmamyzdan suw alma.
Saňa diýýän jan, dostum,
Aşyk bolman gyz alma.

***

Garlawaç gaýasynda,
Baglaryň saýasynda.
Dostum bir gyz söýükdir
Ajyýap obasynda.

***

Garşymyzdan ýel gelmez,
Ak kagyzdan pul bolmaz.
Meniň oglum Kadyr jan,
Aşyk bolman gyz almaz.

***

Gapyňyz atly bolsun!

Saçagňyz etli bolsun!
Toý tutýan jemagatlar,
Toýuňyz gutly bolsun!

***

Gazal aýtmak gowy zat,
Ak mermerli Aşgabat.
Doganmyň aljak gyzy,
Orta boýly, perizat.

***

Garadyr galam-gaşyň,
Palawdyr iýjek aşyň.
Gaýgy etme gelneje,
Tüýs duşupdyr ýoldaşyň.

***

Garlawaç gaýyp uçar,
Ganatyn ýaýyp uçar.
Agamyň alan gelni,
Şaňňyrdap töre geçer.

***

Gapyňyzda pürli agaç,
Pürün kakmaga geldik.

Uzak-uzak ýollardan,
Gazal çekmäge geldik.

***

Gapymyzda bag ekjek,
Şu gazaly men çekjek.
Işde özüm görkezip,
Göribiň için ýakjak.

***

Gapymyzda bakjamyz,
Böwrümüzde bukjamyz.
Gelin almaga barýas,
Ýeňil bolsun ökjämiz.

***

Gaty-gaty ýortalyň,
Toýa owlak elteliň.
Dostumyň alan gyzna
Zerli çargat örteliň.

***

Gaşyňa jan gaşyňa,
Gül sanjaýly başyňa.
Şular ýaly deň-duşlar,

Her gün girsin düýşüňe.

***

Gezelenç etdim kenara,
Çyrmaşyp çykdyň çynara.
Baýramyň alan gyzy
Meňzeýär alma-nara.

***

Geldik biz-ä, geldik biz,
Gyz almaga geldik biz.
Şagadamyň gyzlarny,
Dalaş etmän aldyk biz.

***

Geliň, dostum öýüne,
Don geýdiriň boýuna.
Dünýäde tanyş goýman,
Çagyralyň toýuna.

***

Gelneje sowma ýüzüňi,
Görkez ala gözüňi.
Agam bir söz aýdaýsa,
Inkär etme sözünü.

***

Gelnejem gelyär ýasanyp,
Ýaşyl çargat bürenip.
Küşť depmäge çykypdyr,
Tawus kimin daranyp.

***

Geçýärsiň her ýan, her ýan,
Dünýäm bilen sür döwran.
Şonuň bilen süräýseň –
Janyňda galmaz arman.

***

Gözeliň görki gerek,
Özüne erki gerek.
Nobatberdiň toýunda,
Şadyýan gülki gerek.

***

Oýun tutmaň söýgini,
Soňra etmäň gaýgyny.
Birden bilip bolmaýa
Ýürekdäki duýgyny.

***

Gözellige ilkinji –
Gara gaş hem göz gerek.
Ol gözleri güldüren,
Şirin dilli söz gerek.

***

Gözellerimiz ýagşydyr,
Toý bezegi bagşydyr.
Ähli türkmen gyzlary,
Toý-tomaşaň nagşydyr.

***

Görüň açyk howany,
Gitsin oýnuň dowamy.
Didaryň alan gyzy,
Gyzlaryň nowjuwany.

***

Moda köýnek a:t eken,
Geýseň solýan zat eken.
Söýgi diýen agyr dert,
Ýanyp duran ot eken.

***

Gülgüli gülek bolar,

Daraýy solak bolar.

Bu köýnegiň üstüne,

Aý halka gerek bolar.

***

Gül ýolsaň, düýbünden ýol,

Düýbünde derman galmasyn,

Gyz alsaň, söýşüp algyn,

Janyňda arman galmasyn.

***

Günortadan, öýleden,

Gözüm gitmez şeýleden.

Uzyn boýly, gara göz,

Şoldur bizi Leýli eden.

***

Gum içiniň selini,

Süýtli sygryň ýelini.

Nebitdagyň maraly

Agasy öýniň gelni.

***

Gyrmzy köýnek köp bolsa,

Birin geý-de, birin sat.

Öýlenmedik oglansyň,
Saýlap-seçip, habar gat.

***

Gyş geçdi, çykdyk ýaza,
Daranşyň meňzär gaza.
Öz doganmyz Aýköşek,
Geýsin täzeden-täze.

***

Dag başynda maýsalar,
Şoňa eltip goýsalar.
Saňa Zöhre – maňa Tahyr,
Diýip, nika gyýsalar.

***

Dagda bugdaý sereýin,
Aç ýüzüňi göreýin.
Dört örümli saçyňa
Gülap suwun bereýin.

***

Söýgi durmuşyň güli,
Göz bilen gaşda bolar.
Söýgiň tutaşýan wagty

On sekiz ýaşda bolar.

***

Söýüşip durmuş gurmak,
Hem abraý, hem-de bagt.
Söýenini almasa,
Hem gyz köýer, hem ýigit.

***

Suw akar süle-süle,
Gyz geler güle-güle.
Şu zamanyň gyzlary
Meňzeýär gyzyl güle.

***

Suw akar, sillendirer,
Bakjany güllendirer.
Öz didämiň alany,
Lallary dillendirer.

***

Suw akar aryk bilen,
Bulanar balyk bilen.
Ýüzüň derin sylaýyn
Täzeje ýaglyk bilen.

***

Ýigide ýer bolmazmy,
Ol maralyň bagynda.
Öňüne bir gyz geçmez,
Owadanlyk babynda!

***

Iki goçuň kellesi,
Bir gazanda gaýnamaz.
Öýlenmedik ýaş oglan,
«Ýarym» diýip aýnamaz.

***

Säher sabada galdy,
Gämim derýada galdy.
Ganmadym ýar lebinden,
Haýp, ol ýada galdy.

***

Kiçijik aty çaparlar,
Üstüne mahmal ýaparlar.
Gaýgy etme, aý oglan,
Saňa-da birin taparlar.

***

Kyndyr gyzyl gül tapmak,
Gyzyl güle dil tapmak.
Gören gyza lak atýan,
Gezip ýören tüýs akmak.

***

Men bir çagajyk bolsam,
Aglasam, ynjuk bolsam.
Seniň kimin gözeliň,
Boýnuna monjuk bolsam.

***

Elim çermäp işledim,
Alma aldym dişledim
Agam jana bermedim,
Ýaryma bagyşladym.

***

Elim elwan awçysy,
Gözüm ýoluň sawçysy.
Küşť depjek diýip aldady,
Gyzlaryň aldawçysy.

***

Daňdan gördüm bir düýşi,

Oýandyrdy deň-duşy.
Baryň aýdyň, şol gyza,
Salmasyn gyzyl dişi.

***

Ýaryň ýaglygynda nar,
Bilmen köňlünde ne bar?
Geler wagty gelmedi,
Biz bu ýerde intizar.

***

Ýaglygmyzyň gülleri,
Owkalasaň bozular.
Akylly gyz näz bile,
Öýkelese ýazylar.

***

Nädeliň-ä, nädeliň,
Toý palawyn dadalyň,
Eger rugsat berseňiz,
Öýli-öýmüze gaýdalyň.

Söwdügim

(Üç depim görnüşinde ýerine ýetirilýär)

Bu gün meniň gözüm düşdi,
Gara gözüňe seniň.
Gözüm düşdi aklym çaşdy,
Aý dek ýüzüňe seniň.
Gulak saldym höwes bilen,
Şirin sözüňe seniň.
Gözüm sürtüp, ýürek ýyrtyp,
Bakdym yzyňa seniň.
Galam gaşly, hünji dişli,
Güler ýüzli söwdügim, baý-baý.

***

Bu dertden gutar meni,
Kösäp, gynap öldürme.
Rehm et-de, oka hatym,
Hiç adama bildirme.
Ýaman görüp, masgaralap,
Näsazlary güldürme.
Sensiz maňa dünýä haram,
Gözüm ýaşa doldurma.
Aksyn ballar, bitsin güller,
Şirin sözli söwdügim.

***

Ballar akýan dil bilen,
Güller bitýän eliň bar.
Ýat illerde kän gezip men,
Husny-roýuňa intizar.
Aýda-ýylda görmesem,
Jahan bolar maňa dar.
Oýnap, gülüp çyrmaşyp,
Derdinişsek bir gije ýar,
Arman galmaz bu janda,
Gara gözli, söwdügim.

***

Gijeler gopgun turýar,
Sen düşeňde ýadyma.
Ýedi yklym haýran bolýar,
Seniň husny, adyňa,
Ýigitler bir ah çeker.
Sen ýöräňde badyňa,
Gyýa-gyýa bakanyňda,
Gören ýanar oduňa,
Ýakyp ýörme, hoş sözüň diý,

Akja ýüzli söwdüгим.

***

Eý söwdüгим, geç şeýlä,

Bir boýuňy göreýin.

Gijeler ýuwaş ýöräp,

Golaýyňa baraýyn,

Gulaç saçyň çözülse,

Özüm örüp bereýin.

Jellat alsa janymyz,

Ilki özüm öleýin,

Ölsem ýeriňki, ýogsa seňki,

Diýişeli, söwdüгим.

***

Söýüşeli söwdüгим,

Ýogsa bir gün satarlar,

Göz bagladyp, dost agladyp,

Düýpsüz guýa atarlar.

Düýpsüz guýyň düýbünde,

Bir näkese çatarlar,

Sen bir gül, men bir gunça,

Seni oda iterler,

Sen meni söý, men-de seni,
Söýüşeli söwdüгим.

***

Çyrmaşaly söwdüгим.
Zöhre-Tahyr dek bolup
Göz gypyşyp, gaş kakyşyp,
Şady-horram şat bolup,
Mejnun çykdy çöllere,
Leýliden aýry galyp.
Gözi çyksyn duşmanlaryň,
Içi ýansyn ot bolup,
Gijeler bir ýerde duşup,
Söýüşeli söwdüгим...